Poštnina plačana v gotovini | LETO IX | V Ljubljani, dne 13. januarja 1936 | Štev. 2 | Posamezna številka 1 Din

Posamezna številka 1 Din mesečno, če se sprejema list v upravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. - Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din četrtletna 13 Din. Cene inseratom po dogovoru

PONEDELJSKI SLOVENEC

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III. Telefon št 2050 in 2996. — List izhaja vsak ponedeljek

Uprava: Kopitarjeva ulica štev. 6 Poštni ček. račun. Ljubljana 15.179. Telefon štev 2992

Škof dr. Rožman zopet doma

Ogromno ljudstva je pozdravilo svojega nadpastirja, ko se je po 4 mesečnih misijonih med Slovenci po Ameriki vrnil nazaj v svojo škofijo

Ljubljana, 12. januarja.

Misijonska pot, ki jo je napravil ljubljanski vladika škof dr. Rožman med našimi slovenskimi brati po Zedinjenih državah Severne Amerike, sledeč stopinjam Barage, je sedaj dovršena. Vsebinsko bogata in oblikovno zgrajena pisma, ki jih je škof dr. Rožman pisal sam v »Slovencu«, so našim bralcem zadostno pripovedovala o pomembnosti potovanja škofa dr. Rožmana v Ameriko, čeprav je bil škof dr. Rožman glede na svojo osebo v svojih pismih kar preskromen.

Strnjena radost vernikov ljubljanske škofije, ki so jo delili z njimi vsi Slovenci, pa se je pokazala danes, ko se je naš vladika srečno vrnil v domovino. Skoraj incognito se je vrnil davi naš škof v Ljubljano, v mesto svojega škofijskega sedeža, pa vendar mu je Ljubljana pripravila krasen sprejem. Z Ljubljančani so vedeli vsi Slovenci, kako važno delo je za slovensko in katoliško stvar opravil v Ameriki dr. Rožman.

Škof dr. Rožman se je vrnil davi z vlakom ob 8.50 z Jesenic. Na peronu glavnega kolodvora se je zbralo mnogo odličnikov, ki so želeli pozdraviti škofa, še več občinstva pa je bilo zbranega pred poslopjem kolodvora, ker vsi niso mogli na peron. Sivolasi nadškof dr. A. B. Jeglič se je sam potrudil iz Stične, da more pri vrnitvi v domovino pozdraviti svojega naslednika. V imenu banske uprave je bil navzočen g. podban dr. Majcen, ki je zastopal tudi zadržanega g. bana, dalje je bil navzočen g. mestni župan dr. Adlešič z večjim številom občinskih svetnikov, stolni prošt g. Ignacij Nadrah z vsemi kanoniki, stiški prošt dr. Kastelic, ravnatelj škofijskih pisarn Jagodic, vsi profesorji teološke fakultete ter drugi vseučiliški profesorji, predsednik Katoliške akcije dr. Žitko in drugi predstavniki, mnogo duhovščine, zastopniki frančiškanskega, salezijanskega, jezuitskega, križarskega, lazaristovskega in drugih redov ter zastopnice ženskih redov.

Ko je privozil jeseniški brzovlak ter se je pri oknu pokazal škof dr. Rožman, so ga takoj pozdravili živahni klici »Živel naš škof! Pozdravljeni!« Svež in živahen, kljub naporni vožnji, je škof dr. Rožman izstopil ter dobil od neke dame kot prvi pozdrav domovine šopek belega cvetja. Prisrčno se je škof dr. Rožman pozdravil z nadškofom dr. Jegličem. Svidenje obeh cerkvenih dostojanstvenikov je bilo ginljivo. Škof dr. Rožman, ki se očitno ni nadejal tako velikega sprejema ter je na svoje prijetno presenečenje zagledal na kolodvoru nadškofa dr. Jeglača, je vzkliknil: »Saj bi mogel še ostati zunaj, ko ste vendar Vi tukaj!« Nadškof dr. Jeglič se je zahvalil z veselim smehljajem.

Toplo, vsak s svojo čestitko, so pozdravili škofa zastopniki, tako gg. podban, prošt, mestni župan, zastopniki klera, raznih katoliških organizacij in drugi. G. škof se je z vsakim ljubeznivo rokoval, šaljivo odgovarjal na nešteta vprašanja, se pohvalil, da se je imel v Ameriki dobro, da je bil od tamkajšnjih javnih predstavnikov, cerkvenih dostojanstvenikov in naših ljudi sprejet kar najbolj prisrčno itd.

Tako na peronu, kakor pred kolodvorskim poslopjem, je občinstvo prirejalo vrnivšemu se škofu prisrčne manifestacije, take, ki so prihajale res iz srca.

Škofa dr. Rožmana pozdravljamo tudi mi prav prisrčno ter se radujemo njegove vrnitve.

Ljubljana, ali poznaš to mladino

„Kriv je oče... kriva je mati...“

Presunljive slike, ko je mestni socialni urad v soboto zvečer pobral zapuščeno mladino po ljubljanskih ulicah

Ljubljana, 12. januarja.

Časopisje je objavilo že dosti podatkov o položaju revne mladine. Skoraj vsakdo ve iz lastne izkušnje mnogo žalostnih zanimivosti o malih beračkih, ki nadlegujejo družine in goste po javnih lokalih, pasante na ulici, sploh slehernega, o katerem ti otroci slutijo, da ima vsaj 25 par zanje. Otroci navadno ne beračijo naravnost, temveč prodajajo razne malenkosti, pomaranče, pecivo, cvetje, pečen kostanj in podobno. Nadloga teh beraških otrok se je v Ljubljani že tako razpasla, da je postala prav mučna.

Mestni socialni urad je v soboto proti večeru napravil lov na te beračke ter jih dal poloviti. Pri tej raciji pa niso bili udeleženi morda stražniki, detektivi ali celo policijski avtomobil, temveč uradniki in uradnice socialnega in tržnega urada ter fizikata. V čast tem uradnikom moramo povedati, da so se na poziv načelnika dr. Rusa odzvali prav vsi, čeprav to ni bila njihova dolžnost. Tako so Ljubljančani v soboto zvečer mogli videti kjerkoli, bodisi na cesti ali v javnem lokalu zanimiv par: gospod z damo. Sredi največjega prometa ali zabave v lokalu sta ta dva naenkrat prijela beračka, ki je prodajal cvetlice ali karkoli, ter ga odvedla. Bila sta to uradnik in uradnica mestnega magistrata. Ako je beračil deček, ga je prijel za roko gospod, ako deklica, gospodična ali gospa. Takih dvojic je bilo v soboto na delu 14. Kolikor se le da, so te dvojice postopale z berački skrajno obzirno in vljudno, toda berački so le morali v Mestni dom.

Žalostna procesija

se je vila sobotni večer proti Krekovem trgu. Otroci so jokali, se izvijali, prosili ter se bali najhujšega. Med njimi so bili tudi takšni, ki so nemara mislili, da jih bodo na mestnem socialnem uradu tepli. Drugi, bolj izkušeni, pa so že vedeli, da jih na socialnem uradu čaka samo stroga pridiga. Uradniki socialnega urada seveda niso nobeni policisti ter so te »aretacije« opravili bolj diletantsko. Nihče naj se zato ne začudi, da sta se v prvi uri te »racije« v Prešernovi ulici dva prebrisančka iztrgala uradnici iz rok, napravila krepko opazko ter izginila v megleni ljubljanski večer. Proti večeru pa je bilo takih begunčkov še več. Na socialnem uradu pa se je vendar zbralo precejšnje število beračkov, ki so morali načelniku dr. Rusu, ravnatelju Ciuhi ter drugim uradnikom izpovedovati pekle svojega življenja in priznavati svoje grehe.

„Peter, kaj je s teboj“

12 letni fantiček, z berglami pod pazduho, človek bi mu prisodil komaj 6 ali 7 let, stoji pred ravnateljem. Same ponižnosti ga je toliko, da je še bolj skljucen. Rahitis. Rahitis, ta neusmiljena kaznovalka vseh revnih otrok, ta strašna posledica stradanja in nerednega življenja staršev, je tudi tega revčka ohromila trajno. Otrok vidi jasno okrog sebe, ima zdrav in razvit razum, toda že velike izkušnje. Ravnatelj ga pozna, drugi uradniki imajo še večkrat opravka z njim in ko stopi slučajno neka uradnica v ravnateljevo sobo, se skoraj prav nič ne začudi, temveč vzklikne: »O, Peter, kaj je s teboj? Si zopet tukaj?« Deček ve, da mu ne pomaga noben izgovor, ker vsi poznajo vzroke, zakaj beračí: revščina doma in želja po par dinarjih drobiža.

„Zakrknjenec“

Seveda je padel v roke mestnih uradnikov pri tej raciji najbolj »zakrknjeni« mladi grešnik, kar jih pozna mestni socialni urad. Je to približno 14 letni deček z enim slepim očesom. Nikoli ni redno obiskoval šole ter ne zna ne brati ne pisati. Na socialnem uradu se je z njim razvil približno naslednji razgovor:

»Torej se nisi nič poboljšal! Še zmerom beračiš?«

»Moram. Nimamo nič jesti doma. Ukradel nisem ničl«

»Pa vendar ima tvoj oče stalno službo pri mestni občini. Koliko že dobi na mesec?«

»Tisoč dvesto osemdeset dinarjev!«

»Ko smo te zadnjič prijeli, si se zlagal. Povedal si napačno ime in si rekel, da nimaš več očeta in ne matere! Kaj je torej s tvojim očetom?«

»...«

»Pa vendar bi mogel tvoj oče preživljati družino s svojim zaslužkom?«

»Moj oče prva dva dni v mesecu popiva, domov pa ne da vinarja!«

»To ni mogoče, ker sicer v službo ne bi mogel. Ako je tvoj oče prve dni v mesecu stalno pijan, bi bil že zdavnaj odpuščen, ker ima težko in natančno delo. Kakor pa vemo, mestna občina in njena podjetja takim, kot naj bi bil tvoj oče, sploh ne izplačuje denarja, temveč ga prejmejo žene. Torej prejema tvoja mati denar!«

»Res je! Mati dobiva denar, toda za oglom jo počaka oče, ki ji odvzame vse!«

»Tvoja mati ni tako neumna, da bi dala očetu ves denar. Morda mu nekaj da, vsega pa prav gotovo ne!«

»Ako mati ne da očetu vsega denarja, jo oče tepe. Saj imamo skoraj vsako noč doma tepež!«

»Od česa pa potem živite?«

»Mati pere za druge ljudi, tako da nam včasih kupi kruha in da plača najemnino!«

»Ali veš, kaj je tvoj oče povedal zadnjič pri nas o tebi?«

»Vem. Ako me že to vprašate, povem vse: oče je rekel, da sem jaz lažnivec in garjeva ovca ter da je tega, da sem jaz tak, kriva moja mati!«

»Od kdaj si pa na eno oko slep?«

»Od rojstva!«

»Pa boš vedno beračil?! Saj boš zrastel in boš moral prijeti za kakšno delo. Kaj misliš postati? Pisati in brati ne znaš. Kaj boš torej?«

»Najrajši bi bil delavec na železnici! Obrtnik ne morem postati, ker nimam šol, kaj drugega tudi ne!«

Kaj bo s tem dečkom, mestni socialni urad še ugiba. Morda ga pošljejo v kakšno poboljševalnico, morda ga oddajo v kakšen drug zavod.

Oče je čevljar

Dva dečka sta beračila v šentjakobskem okraju. Ko so ju privedli na socialni urad, so ju vprašali za ime. Bila sta bratca.

»Saj pri vas imate svojo hišo. In vajin oče tudi nekaj zasluži. Zakaj beračita?«

»Naša baraka je res že plačana, toda najin oče je čevljar in ne zasluži nič. Starši naju pošiljajo okoli, da kaj izprosiva!«

Nekje od Domžal je prišla peš

Skoraj čedno oblečena je bila 14 letna deklica, ki je mirno in dokaj razumno odgovarjala pri zaslišavanju:

»Iz Domžal sem prišla v Ljubljano peš. Iskala sem kakšno službo. Rada delam vse. Pomivala bi, ribala, stregla, karkoli. Lačna sem bila vse življenje in sedaj, ko sem že precej velika, bi rada zaslužila vsaj za kruh. Rada bi bila šivilja, ako bi me kakšna mojškra vzela k sebi. V Ljubljani sem morala beračiti, sicer bi umrla od lakote. Rada bi tudi časopise prodajala, vse bi delala, pa nihče mi ni hotel pomagati!«

»Ti, deklica,« jo nagovori uradnik, »ti si ušla od doma. Ti imaš v načrtu nekaj drugega! Prav tako dekle smo imeli pred časom v tem uradu in veš, kaj je policijski zdravnik pisal nam o njej? Da je morala zaradi grde bolezni že dvakrat v bolnišnico. Pa nima niti 14 let. Kaj hočeš torej v Ljubljani? Nemara bolezen?«

Deklico so poslali domov.

*

Take in podobne žalostne zgodbe so pripovedovali v soboto zvečer na socialnem uradu mali revčki, mali zakrknjenci, vsi tisti, ki so, bodisi po krivdi družbe, bodisi po lastni krivdi ali po krivdi staršev bili iz te družbe že tako zgodaj izvrženi. Življenje teh mali hljudi je pekel zanje same, za družbo pa prave vice.

Bolgarski teden v Mariboru

Razstava bolgarskih grafikov

Za večje razumevanje in spoznavanje bratskega bolgarskega naroda je organizirala tukajšnja agilna Jugoslovansko-bolgarska liga »Bolgarski teden«, ki se je otvoril danes z razstavo bolgarskih grafikov. V tem tednu se bodo vrstila predavanja o bolgarski kulturi in umetnosti ter gospodarskem in političnem položaju bratskega naroda. Višek celega tedna in najprivlačnejša atrakcija pa je gotovo omenjena razstava bolgarske grafike, ki je nameščena v veliki kazinski dvorani ter je odprta do prihodnje nedelje.

Otvoritev razstave je danes dopoldne podala dokaz, da se Mariborčani za Bolgare neobičajno zanimamo. Navzoči so bili med drugimi mestni župan dr. Juvan, predstojnik mestne policije dr. Trstenjak, kanonik dr. Mirt, prelat dr. Kovačič, gospa Maistrova, predstavniki vseh mariborskih uradov in ustanov, ravnatelji šol ter mnogoštevilni javni delavci in ljubitelji umetnosti. Razstavo je otvoril predsednik lige odvetnik dr. Kukovec.

Upravičeno je vzbudila razstava pri vseh obiskovalcih otvoritvene svečanosti veliko pozornost in zanimanje. Dela, ki so razstavljena, nam predstavljajo bolgarske umetnike v najboljši luči ter so res pravo presenečenje. Take grafike v Mariboru že dolgo nismo videli. 11 bolgarskih umetnikov: Dočo Bairamov, Konstantin Ganev, Penčo Georgiev, Preslav Karšovski, Vera Nedkova, Ivan Nenov, Al. Sorokin, Veselin Staikov, Aleksander Stamenov, Stojan Venev in Aleksander Žendov nam v svojih 71 delih razkriva neobičajno visoko stopnjo bolgarske likovne umetnosti. Mariborčane na to razstavo opozarjamo in obisk toplo priporočamo.

Iz delovanja Akademije znanosti

Zgodovinsko društvo v Mariboru

Maribor, 12. januarja.

Maribor ni baš preveč bogat na kulturnih ustanovah, ki bi se lahko ponašale s plodonosnim delom. Če bi pa ne imeli Zgodovinskega društva, bi zijala v našem kulturnem življenju velika vrzel. Po zaslugi maloštevilnih neumornih delavcev, ki posvečajo vse svoje zmožnosti in moči težkim nalogam, imamo v Mariboru v Zgodovinskem društvu znanstveno ustanovo, ki jo lahko s ponosom imenujemo našo »akademijo znanosti«. Danes se je ob priliki občnega zbora zopet razgrnilo pred širšo javnostjo vse veliko delo te ustanove, ki se vrši sicer v skromnem zatišju ter je vidno šele po raznih učinkih.

Občni zbor je vodil nestor štajerskih zgodovinarjev prelat dr. **Fran Kovačič**, ki je v svojem uvodnem govoru podal nekaj načelno važnih misli o pomenu in namenu društvenega delovanja. Izčrpno poročilo o društvenem delu v preteklem letu je podal marljivi tajnik ravnatelj **Franjo Baš**: Društvo šteje 481 članov. Delovanje v preteklem letu se je vršilo z nekim optimizmom v zavesti, da je negativno opravičevanje in prekladanje krivde na razmere časa zgodovinska bolezen vseh časov, ki vsako akcijo uspava. Bistvo vsake delavnosti je: v okviru možnosti ustvariti to, kar je mogoče. V tem prepričanju je društvo organiziralo publikacije, ki kažejo vrhunec mariborskega kulturnega ustvarjanja. Pripravilo pa je tudi že gradivo za »Časopis« za prihodnje leto. Ozko je bilo sodelovanje z Muzejskim društvom. Študijsko knjižnico in Banovinskim arhivom. — Društveno delo je omogočala zavednost članstva ter požrtvovalnost podpornikov, od katerih navajamo Dravsko banovino, mariborsko mestno občino, Posojilnico, Spodnještajersko ljudsko posojilnico in Nabavljalno zadrugo drž. nameščencev. Poleg znanstvenega organizatoričnega dela je sodelovalo društvo še z javnimi faktorji in to pri vprašanjih občinskih kronik, podravske toponomastike, Pravilnika za zaščito zgodovinskih spomenikov v Mariboru. Sodelovanje s **kn. škof. oblastjo** je rodilo obilen sad v prevzemu dekanijskega arhiva v Hočah, ki je deloma nameščen v Ban. arhivu, deloma v Študijski knjižnici, deloma pa v muzeju. Skupno z Muzejskim društvom je inicijativno podpiralo stremljenje mestne občine po čim smotrenejši uporabi mariborskega gradu v bodočnosti, izhajajoč pri tem iz stališča, da je namestitev muzeja in arhiva v mariborskem gradu temeljno kulturno vprašanje Maribora in Podravja. S priznanjem ugotavlja, da je društveno kulturno **stremljenje naslo polno razumevanje pri mestni občini in posebno pri županu dr. Juvanu.** Stiki s tujimi znanstvenimi ustanovami so ostali živahni, o čemer pričajo poleg ozkih zvez z Gradcem še nove zamene z Beljakom, Bratislavo, Budimpešto, Segedinom in Bonnom. V Mariboru samem je poskušalo društvo vzbujati znanstveno zanimanje z zgodovinskimi večeri ter z informiranjem javnosti o tekočih mariborskih znanstvenih dogajanjih.

Blagajnik ravnatelj **Niko Vrabl** je poročal o finančnem stanju društva, ki se bori za obstoj, ker članarina pada in je od uvidevnosti domačih oblasti v mnogi meri odvisna bodočnost društvenega delovanja, zlasti ker ne dobiva od centralne državne oblasti nikake podpore. Obrača se na vse podpornike, da ostanejo društvu zvesti v bodočnosti.

O knjižnici, ki je priključena Študijski knjižnici, je poročal ravnatelj **Glaser**, o društvenem arhivu pa ravnatelj ban. arhiva **Baš**. Članarina se je določila na 50 Din, kot je znašala doslej. Pri volitvah je bil na novo izvoljen kot 3. preglednik šef mariborske policije g. dr. **Trstenjak**. Sledile so slučajnosti, pri katerih so se razmotrivala razna mariborska znanstvena vprašanja ter so se dajale pobude za nadaljnje delo. V imenu prevzvišenega knezoškofa je pozdravil občni zbor stolni dekan dr. **Cukala** ter zagotavljal, da bo vladika tudi v bodoče podpiral društveno delovanje in **njegova stremljenja z isto vnemo, kakor** doslej

---

Zakaj te šikane

Mohorjeve knjige ne morejo na Koroško

40 Din takse za vsako knjigo

Ljubljana, 12. januarja.

Avstrijske oblasti so ta teden podale zopet nov dokaz svoje »širokogrudnosti« do slovenske manjšine na Koroškem. Že ves teden leži namreč v Podrožčici cel kup letošnjih knjig Družbe sv. Mohorja. Avstrijske oblasti stavijo zahtevo, da mora biti za vsako knjigo plačana carina 4 šilingov, kar se pravi, da bi morali koroški Mohorjani vsak plačati na naročene knjige 16 šilingov carine, ali v našem denarju okoli 140 Din. Slovenski izobraženci, ki so naročeni na slovenske revije, morajo plačati od vsake številke 2 šilinga carine. Te avstrijske carine nimajo nobenega fiskalnega pomena, niti zaščitnega za avstrijsko tiskarniško obrt, ker se avstrijskim tiskarnam gotovo ni treba bati konkurence slovenskih tiskarn, pač pa predstavljajo političen in šovinističen akt proti slovenski narodni manjšini, kateri torej niti brati ne puste več. Najboljši odgovor bi bil, ako bi naše oblasti uvedle podobno carine na avstrijske tiskarniške izdelke, na kar bi šele videli, ali bodo Avstrijci še pripravljeni tako neusmiljeno obdavčevati kulturne potrebščine za koroške Slovence.

Tehniki bi radi delali

Zborovanje organizacije praktičnih tehnikov

Ljubljana, 12. januarja.

Organizacija praktičnih tehnikov, ki se je razvila iz prejšnjega »OPEST« in v kateri so združeni absolventi Srednje tehnične šole in enakih drugih šol, je imela danes dopoldne v dvorani OUZD svoj redni občni zbor. Zborovanja se je udeležilo toliko članstva, da je napolnilo dvorano. Zastopani so bili skoraj vsi, za to stroko pomembni kraji v Sloveniji.

Občni zbor je ob 9 dopoldne otvoril dosedanji predsednik **Varšek**, ki je pozdravil predvsem zastopnika »Komiteja dela«, to je ing. **Žumra** in ing. **Premlča**. V svojem predsedstvenem poročilu je predvsem naglašal živahno delovanje združenja v preteklem letu.

Obširno in izčrpno poročilo je podal tajnik g. **Šorn**. Tudi njegovo poročilo je bilo ugodno. Sedanjo skupno organizacijo praktičnih tehnikov je narekovala potreba. Organizacija ne zastopa samo koristi absolventov Srednje tehnične šole, temveč tudi absolvente delovodskih in tem sorodnih šol. Članstvo je v preteklem letu vztrajno sodelovalo v stanovskih, strokovnih in organizacijskih vprašanjih. Združenje je prejelo od Delavske zbornice podporo za svoje brezposelne člane. Zaradi zaposlitve inozemcev je združenje ukrenilo vse potrebno, da se zaposlijo samo domači strokovnjaki, inozemci pa naj bodo odpuščeni. V tem oziru je združenje delno uspelo. Združenje sodeluje tudi pri »Komiteju dela«, v katerem so včlanjeni vsi tehnični stanovi. Organizacija je ohranila tudi vse potrebno za novelizacijo obrtnega zakona v korist tehnikov. Tajnik je poročal še o nadaljnih društvenih zadevah.

Iz blagajniškega poročila, ki ga je podal g. **Šmon**, je razvidno med drugim, da ima združenje sedaj okoli 50 brezposelnih članov. Knjižničar **Wernig** je poročal o lepi društveni knjižnici, nakar je govoril g. **Zemljič**, v imenu nadzornega odbora pa je predlagal zaupnico g. **Solar**, kar je bilo soglasno sprejeto.

Pri volitvah je dosedanji predsednik g. **Varšek** sporočil, da zaradi svojih delovnih razmer ne more obdržati predsedstva, nakar je bil za predsednika izvoljen g. **Ivan Mihelčič**, za odbornike pa: **Gabrovšek, Petrič, Šorn, Šmon, Čaks, Škofic, Wernig, Šimenc, Markel in Novak**, za namestnike pa: **Varšek, Umk** in **Les**, v nadzorstvo pa: **Dobovišek, Ameršek** in **Šolar**.

Predsednik Mihelčič je prebral obsežno resolucijo, v kateri zahtevajo praktični tehniki, naj absolventi mojstrskih delovodskih šol ostanejo zvesti svoji stroki v vseh službenih položajih, dalje zahtevajo za sprejem v to šolo primerno izobrazbo, zahtevajo ureditev posebnih službenih mest v državnih in samoupravnih službah za praktične tehnike, zahtevajo zboljšanje obrtnega zakona, ker je dosedanji poslabšal položaj praktičnih tehnikov, dalje zahtevajo za boljšo izobrazbo tehnikov podpore javnih oblasti in končno zahtevajo tudi večje uvaževanje lastne organizacije. Občni zbor je bil zaključen ob 13. uri.

Po pogosti nosečnosti morejo žene z dobro rabo pol kozarca naravne

Franz-Josefove

grenke vode, zavžite na tešče, z lahkoto doseči izpraznenje črev in urejeno delovanje želodca. **Franz-Josefova** voda je davno preizkušena, najtopleje priporočena in se dobiva povsod.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Usoda naše lesne industrije

Sarajevo, 12. jan. m. Danes se je tukaj vršila plenarna seja tukajšnje trgovske in industrijske zbornice, na kateri se je med drugim razpravljalo tudi o gospodarskem stanju na področju te trgovinske zbornice. Obravnavalo se je tudi vprašanje lesne industrije in trgovine. V tem pogledu bi bilo po mnenju sarajevske zbornice potrebno za ureditev našega izvoza lesa ukreniti sledeče:

1. Odobritev preferenciala za izvoz jugoslovanskega lesa v Francijo in Alžir.
2. Povečanje uvoznega kontingenta našega lesa v Francijo za 40.000 ton letno.
3. Naš izvozni kontingent lesa v Alžir naj bi se obdržal na višini 50.000 ton letno.
4. Francija naj bi nam odobrila ugodnostno tarifo za prevoz našega lesa in našega blaga na svojih železnicah.
5. Za prevoz našega lesa v Alžir naj bi Francija subvencionirala pomorsko zvezo, tako da bi se Jugoslavija lahko z uspehom borila proti konkurenci drugih držav, posebno severnih in proti sovjetskemu dumpingu.
6. Francija naj bi osvobodila jugoslovanski izvoz blaga, ki prihaja potom tranzita, plačila 50 frankov za tono.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

Jugoslovanski protikomunistični odbor

Belgrad, 12. jan. AA. Danes se je vršila v Beigradu glavna skupščina Jugoslovanskega protikomunističnega odbora. Na skupščini so izvolili upravni odbor, ki bo vodil posle po potrjenih pravilih. Naloga odbora bo braniti proti boljševizmu visoke duhovne vrednote civilizacije, pobijati komunistično nevarnost v Jugoslaviji, boriti se proti komunističnim, materialističnim in protinarodnim naukom, ščititi današnji družabni ustroj in varovati načelo zasebne lastnine, reda in javne morale.

„Živalica" je zborovala

Ljubljana, 12. jan.

Med našimi ljudmi je mnogo smisla za vrtnarstvo in za rejo malih živali, saj imamo več društev, katerih program je širjenje obeh gospodarskih panog, primernih za malega človeka. Eno takih društev je »Živalca«, ki je imelo danes dopoldne pri »Sestici« svoj redni letni občni zbor. Občnega zbora se je udeležilo lepo število članstva.

Predsednik društva, ravnatelj mestne vrtnarije g. Lap, je predlagal najprej udanostni pozdrav kralju Petru II, kar je bilo soglasno sprejeto. V svojem poročilu je ravnatelj g. Lap naglašal naklonjenost poljedelskega ministrstva društvu ter je predlagal, naj društvo pošlje pozdrav z zahvalo načelniku za živinorejo v tem ministrstvu, kar je bilo sprejeto. Pozdravil je zastopnika banske uprave ref. Gosaka. Zahvalil se je tudi upravi Velesejma za naklonjenost.

Tajnik Pečovnik je očrtal društveni program, namreč pospeševati rejo malih živali, ki more olajšati gospodarski položaj malega človeka. Društvo ima sedaj 719 članov, od tega 29 podpornih. Društveno glasilo je prišlo v nad 7000 izvodih med članstvo. Društvo je priredilo dvoje razstav, ki ju je obiskalo nad 18.000 ljudi, ter eno predavanje na Jesenicah.

Blagajniško poročilo je podal Babnik. Poročilo je kolikor toliko ugodno. V imenu revizijskega odseka je predlagal zaupnico Bukovec. Zaupnica je bila sprejeta.

Iz poročil je razvidno, da je bilo v tem društvu lani dokaj osebnih trenj, vendar pa je društvo to krizo prebrodilo. Izvoljen je bil ponovno skoraj ves stari odbor s predsednikom Lapom na čelu.

Nesreča na Rožniku

Ljubljana, 12. jan.

Danes so v opoldanskih urah našli ljudje na Rožniku, v smrekovem gozdičku tik gaja ležati nekega moškega, ki je močno vonjal po lizolu in jodu, tik njega pa je ležala prazna steklenica. V pravilni domnevi, da gre za samoumor, so ljudje obvestili policijo. Policijska komisija je dognala, da je moški že podlegel zastrupljenju. Samomorilec je okoli 40 let stari Anton Žitnik, po poklicu mestni ogledník in zavarovalni agent. Pri njem so našli več pisem na svojce ter nekaj denarja. Žitnik je v samomorilnem namenu izpil mešanico joda in lizola. Vzrok tega dejanja še ni znan, vendar pa vse kaže, da temu morebitna beda ni vzrok. Truplo je bilo prepeljano v mrtvašnico.

Vlomilec upienil menico za 200.000 Din

Maribor, 12. januarja.

V noči od sobote na današnjo nedeljo je bil izvršen v Kopališki ulici drzen vlom v pisarno trgovca z motornimi kolesi Lotza. Ob pol 11. je policijski stražnik na svojem obhodu pregledal tudi vrata pisarne, ki so bila zaklenjena. Ko pa je prišel ob pol 12. uri mimo nočni čuvaj, je našel vrata že odprta in pisarno izropano. Obvestil je takoj policijo, vendar o vlomilcu ni bilo več sledu. Vlomilec je vdrl v pisarno s ponarejenimi ključi, žabico na vratih pa je iztrgal. Nato se je takoj spravil nad dve ročni blagajni, ki sta bili v pisalni mizi. Na manjši je vdrl pokrov ter si prisvojil za 1000 Din drobiža, večje, ki je tehtala kakih 30 kg, pa ni mogel odpreti ter jo je enostavno odnesel s seboj. V tej blagajni je bilo 1300 Din. Poleg tega je vzel še hranilno knjižico za 1500 Din ter več podpisanih bianco menic za 200.000 Din. Teh menic pa skoro gotovo ne bo mogel vnovčiti, pač pa jih bo morda hotel porabiti za kake goljufije. Vlomilec je delal zelo spretno, ker ni pustil za seboj nobenih sledov.

Skok z mosta

Ljubljana, 12. januarja.

Danes ob pol eni popoldne, in to baš v času, ko je vlak vozil v postajo Trbovlje, je skočila z ondotnega mostu v Savo neka nepoznana ženska. Ljudje, ki so opazili, kaj ženska namerava, so tekli proti mostu, vendar so prišli prepozno, ker se je med tem ženska že pognala z mosta. Kako je bilo z nadaljnjo usodo neznanke, potniki, ki so se vsi zbrali ob oknih, niso mogli več opaziti.

Vojvodinski avtonomni pokret

Belgrad, 12. jan. m. Kakor smo že svoječasno poročali, se je pred meseci pričel propagirati takozvani vojvodinski avtonomni pokret. Zaradi te akcije vojvodinske opozicije je prišlo do večjih nesoglasij med samimi opozicijskimi strankami, predvsem med bivšo samostojno demokratsko stranko, ker so se Davidovićevi pristaši izrekli proti temu programu. Sedaj se je zbralo tudi 80 uglednih kulturnih in javnih delavcev, ki so se istotako izjavili proti temu programu s posebno spomenico. Med podpisniki spomenice so večinoma imena vseučiliških profesorjev na belgrajski univerzi. Med drugimi so podpisali omenjeno spomenico predsednik Akademije znanosti dr. Bogdan Gavrilović, predsednik skupščine Stevo Ćirić in znana srbska književnica Izidora Sekulić.

Belgrajske vesti

Belgrad, 12. jan. m. Včeraj je pričel zasedati v prosvetnem ministrstvu Glavni prosvetni svet. Otvoritvi januarskega zasedanja je prisostvoval tudi prosvetni minister Dobrivoje Stošević, ki je imel daljši govor o problemih in težavah, s katerimi se mora boriti naša prosvetna politika.

Belgrad, 12. jan. m. Na svojem domu je danes umrl Peter Vladković, poslanec za petrinjski okraj. V narodni skupščini je pripadal poslanskemu klubu JRZ.

Sport

Pokalne tekme za ZP

Hermes : Moste 5:1.
Grafika : Svoboda 2:1.

Zagreb: Hašk : Hajduk 6:1 (3:0). Slavija : Železničar 3:1 (1:0).

Belgrad, 12. januarja. m. Stari igralci Jugoslavije, ki jih je odbor izključil iz kluba zaradi nedisciplinranosti, so prosili odbor za ponoven sprejem.

Belgrad, 12. januarja. m. V Kruševcu je bila danes napovedana otvoritev smuške skakalnice. Ker pa ni snega, je bila otvoritev odgodena na poznejši čas.

Belgrad, 12. jan. m. JUGOSLAVIJA : ŽAK 2:0 (1:0).

Zemun, 12. jan. m. BSK : SPARTA 6:2 (2:1).

Pariz, 12. jan. c. Meddržavna nogometna tekma med Nizozemsko in Francijo se je končala z zmago Nizozemske v razmerju 6:1.

Z abesinskih bojišč

Kako so Abesinci zaplenili 10 tankov

Reuter poroča: **Vesti, ki so krožile o tem, da so Abesinci vnovič zavzeli Makale, so brez dvoma neosnovane, in vanje ne verujejo niti v Adis Abebi. Točno je le, da morajo Italijani tod vzdržati hud pritisk Abesincev. Italijanske postojanke napadajo vsak dan večji ali manjši oddelki Abesincev. Abesinci napadajo od časa do časa posamezne oddelke italijanske bojne črte. Abesinske skupine na zapadu severno od reke Takaze, vznemirjajo manjše italijanske utrdbe. Italijansko letalstvo mora zaradi tega na tigrejskem bojišču opravljati neprestane izvidne polete. Predno pa prispejo italijanska letala na kraj bojev, da bi bombardirala abesinske čete, pa se Abesinci že umaknejo.**

Deževno vreme, ki je zadnje dni nastopilo po vsej Abesiniji, v okolici Adis Abebe ni bilo posebno močno, kajti Reuter poroča iz Adis Abebe, da so bile tamkaj včeraj konjske dirke, ki so jim prisostvovali abesinski prestolonaslednik, ministri, diplomati in tuji novinarji.

Reuterjev poročevalec iz Adis Abebe javlja dalje, da je očividec o bitki v **soteski Bendegvini**, kjer so Abesinci, kakor sami trde, zaplenili 10 lahkih tankov, pripovedoval tole:

Abesinske patrulje so se skrile v gozdove na vrhovih soteske in odtod opazile, da so se italijanski tanki ustavili v kotlini. Patrulje so to takoj sporočile svojim četam, na kar je prispelo več sto abesinskih vojakov. Zavzeli so vse višine in ko je napočila noč sprožili ogromne skale v dolino. Na ta način so odrezali tankom vsako pot naazj. Proti jutru je sledil napad Abesincev v močnih skupinah. Italijani so otvorili iz tankov peklenski ogenj, ki je sprva razredčil vrste Abesincev in nekaj časa ustavil njihov napad. Na kraju pa so Abesinci zmagali s svojo premočjo. Večji del posadk italijanskih tankov je padel, ostali pa so se predali. Abesinci so jih odvedli z močno stražo v Desije.

Reuterjev poročevalec v Desiju je obiskal včeraj štiri italijanske vjetnike, 2 podoficirja in dva vojaka. Stanujejo v bivši palači italijanskega konzulata v Desiju. Abesinci so bili presenečeni, ko so našli posadko v tankih živo, ker so bili prepričani, da je vsa ubita. Italijani pa so se čudili, da Abesinci niso z njimi ravnali slabo in da jih niso pohabili. Ujetniki so pripovedovali podrobno o tej bitki.

Kaj je z Makalo

Addis Abeba, 12. jan. b. V tukajšnjih uradnih krogih do ranega jutra še niso dobili potrjene vesti o zavzetju mesta Makale. Trdijo, **da so bili strašni boji pred samim mestom in da so bile izgube na obeh straneh ogromne. V sektorju Tembien, zapadno ob samem mestu Makale, pa Abesinci gonijo Italijane, ki se v neredu umikajo.**

„Pusteriana" odhaja

Rim, 12. jan. m. Iz Napulja je odplula ladja »Atlanta« z novimi četami alpske divizije in enim bataljonom karabinjerjev. S tem se je pričelo novo odpošiljanje čet v Vzhodno Afriko, ki je za nekaj časa prenehalo, ker so bili italijanski odgovorni krogi prepričani, da bodo armade, ki so bile poslane na somalijsko in severno afriško bojišče, zadostovale, da podjarmijo v kratkem času vso Abesinijo. Italijani niso računali s tako močnim odporom Abesincev in so sedaj prisiljeni na zahtevo maršala Badoglia pošiljati v Afriko svoje najboljše čete, s katerimi hočejo doseči boljše uspehe proti Abesiniji.

Veliki fašistični svet se ne bo sestal pred 1. februarjem

Rim, 12. jan. b. Uradno se potrjujejo vesti, da se veliki fašistični svet ne bo sestal pred 1. februarjem ob 22. zvečer.

Tukajšnji inozemski opazovalci tolmačijo včerajšnji sklep Mussolinija glede odgoditve seje velikega fašističnega sveta kot dokaz, da hoče Italija s svoje strani pokazati dobro voljo in dati Zvezi narodov dobro voljo, da stori vse, kar je potrebno za odstranitev sedanjega težkega stanja. V mednarodnih krogih se še vedno opaža mnenje, da bi petrolejske sankcije proti Italiji pomenile veliko nevarnost za vojno.

Tržaški Lloyd bo prevažal bolnike iz Afrike

Trst, 12. jan. b. Uprava paroplovne družbe »Tržaški Lloyd« je dala italijanski vladi na razpolago najmodernejšo ladjo, ki bo služila za prevoz bolnih italijanskih vojakov iz Vzhodne Afrike v Italijo. Ladjo »Gradisca« je prevzelo vrhovno vojno poveljstvo od tržaškega »Lloyda«. Ta predstavlja največjo bolnico na morju in bo lahko prevažala več bolnikov in ranjencev, kakor so to mogle do sedaj vse štiri ladje, ki so bile v to svrho v prometu. Nova ladja ima 754 postelj ter je opremljena v najmodernejšimi operacijskimi dvoranami in vsemi potrebnimi napravami, ki jih imajo moderne bolnišnice. Italiji bo ladja prišla zelo prav, ker je v zadnjem času število ranjencev zelo naraslo in ni bilo dovolj prevoznih sredstev, da opravijo to težko nalogo.

Nemški bencin v Italijo

Hamburg, 12. jan. SE. **V javnost je prišlo, da izdeluje tukajšnja rafinerija za petrolej dnevno 200.000 ton bencina. To podjetje, ki je ameriška ustanova, ima svojo podružnico tudi v Malmöu, kjer lahko izdelujejo dnevno šest tisoč ton petroleja in bencina. Italijanska vlada se sedaj pogaja z nemško vlado za dobavo tega rafiniranega bencina. Nemčija je pripravljena bencin Italiji prodati, samo vprašanje je, kako ga bo Italija plačevala, ker podjetje vztraja na tem, da mora biti plačano v zlati valuti.**

Pri lenivosti črevesa

kataru v črevih, obolenju skrajnega črevesa odstranjuje naravna

FRANZ-JOSEFOVA

grenka voda zaprtje spodnjih organov dobro in na lo. Mnogoletne izkušnje uče, da poraba Franz-Josefove vode izborno urejuje funkcije črev.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. S-br. 15185, 25. V. 35.

Madjarski minister nenadoma v Berlin

Budimpešta, 12. jan. c. **Madjarski trgovinski minister dr. Winkler je danes dopoldne ob 11.45 nenadoma odpotoval v Berlin. Pred odhodom je imel zelo dolg razgovor z ministrskim predsednikom generalom Gömbösom. Baje je razlog potovanja ta, da naj minister v Berlinu osebno pripravi vse potrebno za trgovinska pogajanja med Nemčijo in Madjarsko, ki se začno februarja t. l. Ministra je prišel na kolodvor pozdravit nemški poslanik v Budimpešti von Mackensen. Pred svojim odhodom je časnikarjem izjavil, da naj ne pišejo, da ima njegovo potovanje kak političen ali drug značaj. Vzroki potovanja so zgolj gospodarski.**

Nemški minister pa v Anglijo

Berlin, 12. jan. b. Čuje se, da bo minister za dela Seldte s člani nemške delegacije bivših nemških bojevnikov v desetih dneh odpotoval v Anglijo, kjer bo skušal doseči čim boljše odnose med Anglijo in Nemčijo.

Dr. Brüning v Ameriko

München, 12. jan. TG. Katoliški krogi najbolj odločno zanikajo vest, da bi se bivši nemški kancelar dr. Brüning vrnil nazaj v Nemčijo. Te vesti je raztrosila neka berlinska propagandistična pisarna (ministrstvo za propagando) s priznanim namenom, da bi nemško javno mnenje spravila na kriva pota. Nasprotno pa je res, da bo dr. Brüning v najbližjem času odpotoval v Združene države Severne Amerike, kjer bo imel nekaj predavanj in kjer ga javnost z velikim zanimanjem pričakuje.

✠

Umrl nam je danes po dvanajsti uri naš dobri in nad vse skrbni papa, tast in stric

MARTIN OGOREVC

trgovec in posestnik

previden s svetimi zakramenti, v 89. letu starosti.

Pogreb se bo vršil v torek, 14. januarja 1936 ob 14.30.

Sveta maša zadušnica se bo brala v tukajšnji nadžupnijski cerkvi v sredo, dne 15. januarja 1936 ob 8.

Slovenske Konjice, 12. januarja 1936.

ŽALUJOČI OSTALI.

„Hitler ne mara Rusije" Vlada ponuja denar sovjetom

Moskva, 12. jan. b. **Predsednik sveta ljudskih komisarjev Molotov je v svojem velikem zunanjepolitičnem govoru med drugim odkril tudi to zanimivost, da je sovjetska vlada v zadnjih mesecih sprejela več ponudb od strani posrednikov nemške vlade za večja posojila. Molotov je dejal, »da sovjetska Rusija nikakor ne lovi inozemskih kreditov,« da pa je pripravljena z Nemčijo se razgovarjati o tej ponudbi. Naj Nemčija pove, koliko ponuja in pod kakšnimi pogoji, pa bo sovjetska vlada odgovorila, če ponudbo sprejme ali ne.**

Potres v Bogoti

Bogotta, 12. jan. b. Po uradnih podatkih je bilo vsled potresa v pokrajini Narino 300 oseb ubitih pod ruševinami stavb. 3000 ljudi je brez strehe. Najhujše so bili prizadeti prebivalci mesta Dachorera, kjer je našlo smrt 50 oseb, veliko število pa je bilo ranjenih. Materialna škoda je ogromna.

Nove senzacije v procesu proti morilcu Lindberghovega otroka

Praga, 12. jan. Današnji »Prager Tagblatt« poroča čez celo stran, da so se v procesu proti Hauptmannu, morilcu Lindberghovega otroka, ki bi moral biti usmrčen dne 17. januarja, pojavile senzacionalne nove stvari, ki bodo morda zahtevale revizijo vsega procesa. Danes namreč se je v New Jerseyu sestalo sodišče, ki naj bi sklepalo o Hauptmannovi prošnji za pomilostitev. Pri tej priliki pa je guverner države izdal ukaz, da se takoj aretira nekega Condona, ki je v Hauptmannovem procesu nastopil kot priča državnega pravdnika proti Hauptmannu. Condon se nahaja sedaj na potovanju po Južni Ameriki. Guvernerjevo tajništvo se je k temu izjavilo, da je guverner mnenja, da Hauptmann ni edini krivec v tej škandalozni aferi, ampak da je imel še druge pomočnike in da je eden teh pomočnikov tudi Condon, ki pa je v procesu bil glavna priča proti Hauptmannu.

Sedaj je nastalo vprašanje, če bo Hauptmann dne 17. t. m. usmrčen na električnem stolu ali če bo njegova usmrtitev odgodena, da vlovijo tudi Condona in začnejo novo obravnavo.

★

Atene, 12. jan. b. Davi je britanski rušilec »Exmouth« odplul na široko morje ter se priključil ostalemu britanskemu brodovju in bo sodeloval na manevrih britanske mornarice v Sredozemskem morju. Trdi se, da je na rušilcu precej uglednih grških osebnosti.

Kavarna Stritar

Vsak večer koncert salonskega orkestra.

Od Soče čez Zilo

Slovenska Koroška: Romarska cerkev na Humcu ((Holmecu) ali pri Božjem grobu, dober četrt ure severno od Pliberka

Na braniku Šmarjete

Bilo je pozimi februarja 1919. Šlo je za osvobojenje koroških bratov. Tudi meni se je zdelo da me nekdo kliče; popustim svoje delo v Trbovljah kot 20 letni mladenič, vzamem žlico in vilice v žep, in ajdi v Ljubljano, ne da bi bil kaj o tem povedal očetu ali materi.

V Ljubljani se javim v Domobranski vojašnici; pa žalibog, niso me sprejeli. Mahnil sem jo v Št. petersko. Tu sem k sreči prišel pred naborno komisijo, pa tudi tukaj bi moral iti kmalu domov, pa na prošnjo so me vendar sprejeli, ko sem povedal, da bi rad šel na Koroško. Dobil sem popolnoma novo vojaško obleko in opremo in drugi dan 18. februarja ajdi na Koroško. Do postaje nas je spremljala godba Dravske divizije.

V Ptuju smo prenočili, drugi dan smo se odpeljali proti Mariboru. Presedli smo se, dobili kosilo in odpihal je vlak proti Koroški. Nekako ob 3 smo dospeli v Sinčo ves. **Tukaj je službojoči častnik odbral 25 mož in hajdi h Klopinjskemu jezeru pri Doberli vasi, kjer smo se priključili 11. stotniji 2. bat. tedanjega 37. kr. pešpolka. Naš poveljnik je bil kapetan R., in vodu je poveljeval poročnik J., bil sem namreč pri 1. vodu. Oba pravi slovenski korenini in blage duše.**

Ostali smo tukaj nastanjeni približno tri tedne v rezervi, nakar pride povelje, da gremo v Šmarjeto. Vsi veseli, da pridemo zopet v drugi kraj, smo prihodnje jutro odkorakali proti Doberli vesi in dalje proti Miklavževu (Miklauchof), kjer je bil obed in odmor. Odtam naprej skozi krasna polja do Šmarjete. Došli smo krog poldneva. Šmarjetsko prebivalstvo nas je s silnim veseljem sprejelo. Na zvoniku je vihrala slovenska trobojnica, znak da je tukaj slovensko ljudstvo.

Nastanili smo se v tamkajšnji ljudski šoli. Tukaj smo tudi preživeli veliko noč. Velika noč v Šmarjeti! Nikdar nam ni bila dana čast meni pot marsikomu stati kot častna straža pri božjem grobu. Res nekaj veličastnega. Z golimi noži na puškah po dva in dva smo se vrstili na vsaki dve uri do vstajenja Gospodovega. Le žal, da je bilo prvič in mogoče zadnjič. Samo eno vem, da tudi Šmarječani še niso pozabili velike noči 1919. Mirno je potekal čas in prišel 26. april 1919. Vse je bilo že pri počitku, tudi jaz. Naenkrat se nenadoma oglasi povelje »pod orožje« na plan, »nastop«!

Kapetan E. prijaše na konju , vse oči so bile vprte v njega, »hrabrega leva«, ki nam prebere povelje, ki se je približno takole glasilo: **Fantje, vojaki, vi vsi veste, da je Koroška slovenska in kar je slovenskega, hočemo tudi imeti, ker smo Slovenci in slovensko last hočemo braniti do zadnjega, do skrajnosti. Mednarodne komisije so nam pripoznale Celovec, in ker se nemške čete nočejo izlepa umakniti ,jih bomo pa zgrda. Celovec je slovenski in prestolica koroških Slovencev, torej fantje naš boj je pravičen!**

Ni še ura odbila 2 popolnoči v zvoniku Šmarjete, ko smo že odkorakali proti Glincam. Bili smo **v pripravljenosti. Bilo je 27. aprila 1919. Lilo je** kakor iz škafa; dober kilometer pred Glincami smo **se raztegnili v bojno črto, bilo je okrog 4 zjutraj, ko smo dospeli do prvih hiš. Poročnik J. nas pozove, da se prostovoljno javimo za patruljo, ki mora 100 m iti pred linijo. Takoj se javi neki desetnik, ki je Korošec, katerega ime pa ne bom imenoval in poleg njega jaz in še dva vojaka. Tik ob cesti, ki vodi v Glince, zagledamo luč v neki hiši. Plazili smo se tiho kot miš po trebuhu v blatu do tiste hiše. Obkolili smo celo stavbo vsak na enem vogalu. Poročnik J. pa pogleda skozi okno in vidi tri avstrijske podčastnike kako so kramljali z ondotnimi dekleti. Torej gostilna! »Hände hoch!«, roke kvišku, zavpije na vse grlo poročnik J. Kakor strela iz neba so skočili kvišku in bežali proti vratom, na kar je poročnik J. oddal tri strele, ki gotovo niso vsi izgubili cilja. A, ti streli po mojem mnenju so bili za nas usodepolni; kot strela z jasnega neba so se vsule krogle na nas od vseh strani, strojnice so ragljale iz slehernega poda in kozolca; naša stotnija dobi takoj povelje, da ščiti levo krilo ostalih stotnij, kar se je takoj zgodilo. V tem času so prišle v akcijo tudi naše strojne puške, ki so tudi pele svojo smrtonosno pesem, nakar je tudi naše topništvo začelo iz Šmarjete bombardirati Glince. Obkoliti Glince je bilo nemogoče, kar je bila naša namera, ker nas je bilo veliko premalo proti premočnemu sovražniku, ki je bil v postojankah. Bili smo tako blizu, da nas je začel sovražnik obsipati s kartečami. Ko smo videli, da ne prodremo, smo dobili povelje za počasen umik na naše stare postojanke. Umik se je tudi v polnem redu izvršil. Nekako ob 4 popoldan istega dne smo dospeli nazaj v Šmarjeto. Naša stotnija je pogrešala čez 20 mož z ranjenci.**

Tako smo ostali le še z 80 možmi. Ostale stotnije so odkorakale na svoja prejšnja mesta Apače in Galicijo.

Mi v Šmarjeti smo pridno utrjevali svoje strelske jarke, ker smo vedeli da nas nič dobrega ne čaka. Res avstrijske patrulje so nas vznemirjale noč in dan. Kapetan R. je dal umakniti vse naše predstraže, da bi bili čim močnejši v Šmarjeti.

Napočil je 4. majnik, tisti nesrečni dan za celo našo stotnijo in Šmarjeto. Stal sem na straži, vse **tiho kakor v grobu, ura je odbila poldveh v zvoniku. Naenkrat se posveti tam nekje pri Glincah. Kaj pa to? Žin — n bum — — —.** Prva granata je padla k sreči na polje. Po petminutnem presledku pride že druga, potem tretja in zmeraj gosteje.

Naše moštvo, kar nas je še bilo, takoj pod orožje! Čakali smo z nabitimi puškami in strojnicami. Okrog 4 zjutraj smo že zagledali zahodno od Šmarjete prve napadalce, ki so čez travnike tekli v gozd, oddaljen kakih 1500 m. Z napetostjo smo čakali, kaj namerava sovražnik. Ob 5 so bile naše telefonske zveze z ozadjem pretrgane, znak da imamo sovražnika za hrbtom in da smo obkoljeni.

Novo povelje: **držati se do skrajnosti in napade odbijati — to je bilo naše geslo. Prišla je** 6. ura, čas službe božje. Bila je nedelja, in v Šmarjeti krvavi ples! Že na 500 korakov daleč se je slišalo: hura, hura, a naše puške, posebno strojnice, so sovražniku krvavo orgovarjale. **A kaj bo nas, peščica mož, proti več ko desetkratni premoči. Žene, možje in otroci, vse vprek je jokalo, večina se je poskrila po kleteh. Nosili so nam kruha, hrušovca, nekateri s pripombo: »Saj ste mogoče danes zadnjič v Šmarjeti,« kar se je žalibog uresničilo. Usodepolna ura je prišla. Bilo je okrog 9. ure. Z zahodne strani so sovražne tolpe pridrle v vas. Fantje, videč da ni pomoči, so se pričeli udajati (nakar so jih kot ujetnike pretepali). Nekaj fantov prihiti proti vzhodni strani vasi, vsi zbegani, kakih 14 po številu. Eden se oglasi: »Druge pomoči ni, fantje za menoj!« Vsak vzame dve ročni granati in 6 nabojev v puško. Brez premisleka je bilo na migljaj vse gotovo. Poskačemo čez plot in trčečim korakom po travniku v smeri proti Apačam. Mislili smo, da smo že rešeni. A zmotili smo se. Z vseh koncev in krajev so nas začele obsipati strojnice in malo topništvo. V najhujšem ognju smo dosegli mal gozd. V gozdu zopet drugo presenečenje. Na pet korakov smo se srečali s sovražnikom, ki pa k sreči ni bil gotov. Bil je oddelek strojnih pušk. Prestrašili so se nas tako, da so vsi bežali, kar so mogli, dalje v gozd.**

Prišli smo na plan, na cesto, ki pelje dalje proti Apačam. **Tu se vsuje znova kakor toča ogenj iz bližnjega griča na nas. Moji tovariši so tekli naravnost po cesti, kar je bilo napačno od njih. Par jih je teklo v pogubo.** Jaz sem jo krenil sam desno od ceste v gozd in po gozdu dalje. Po eni uri hoda pridem zopet na cesto. Telefonske in telegrafične žice so bile vsepovsod potrgane, znak da je tu že hodila sovražna sila. Napotim se po cesti, kjer srečam neko dekle. Povprašam jo, kam vodi ta cesta. Ona mi odgovori, da v Apače. Potem pa ravno prav, rečem, sem ravno tja namenjen. Kaj za božjo voljo, v Apače? je vzkliknila. To je Vaša poguba, Vaša smrt, če greste danes v Apače. Kako to, jo vprašam? **Ker so Nemci tam in pobijejo vsakega »Windischa«,** ki ga ujamejo, mi je odgovorila. Jaz se ji lepo zahvalim in odidem naprej. Kaj mi je storiti? Spredaj sovražnik, za hrbtom sovražnik, kakor tudi ob obokih. Ne premišljam dolgo, krenil sem jo naravnost v Karavanke. Po par urah hoda sem prišel že do snega in potem vedno višje in višje. Slednjič dospem na vrh. Bil je že mrak. **Kako se razveselim, ko zagledam v bližini planinsko kočo. Grem do nje. Potrkam, nič, torej koča brez prebivalcev, jaz pa moker ko miš, premražen in lačen.** Brez pomisleka vzamem puško z rame in si z njo napravim prost vhod; torej bil sem sam gospodar. Hotel sem zanetiti ogenj in se pogreti, pa zopet smola, šibice so bile mokre, o nesreča.

Preostajalo mi ni drugega kakor odpotovati naprej, a kam? Na drugi strani Lubovja še le me je čakala svoboda...

Koroški bojevnik.

★

Smrtna kosa. Iz Vogrč poročajo: »Umrl je mož, ne, ni umrl, le oči časno je zaprl,« tako je zapisano na nagrobnem spomeniku rajnega Pavla Miklavčiča, ki je zaspal v pokoju pred 25 leti. Ob njegovi petindvajsetletnici je spet priromala bela žena in iztrgala iz naše srede vrlega kristjana in narodnjaka Toneja Miklavčiča. Dne 10. p. m. je zaspal v Gospodu. Kmetija, katero je oskrboval celo še za časa svoje težke bolezni, je izgubila gospodarja, ki je vedel ceniti kmečko delo. Rajni Tone je bil dosleden v izpolnjevanju svojih verskih dolžnosti, njegov ravni in odkriti značaj ga je priljubil vse sosedom. Bil je zvest tugi svoji domači besedi, v njegovi hiši se nahaja cela knjižnica. Najrajši je prebiral »Zgodovino slovenskega naroda« in »Koroškega Slovenca«, katerega naročnik je bil skozi vsa leta. Sovzno je bilo naše oko, ko smo stali ob odprtem grobu in je zadnjič govoril v slovo rajnemu Toneju g. župnik. Njegov brat župnik ga je ob asistenci g. dekana, domačega in šmiklavškega g. župnika izročil materi zemlji. — Dne 31. decembra 1935 je umrl v Borovljah g. Franc Sodia, največji podjetnik puškarske industrije v Borovljah. Prestal je neko operacijo, ki pa se je obrnila na slabše in tako nenadoma umrl. Rajni je bil več let v občinskem odboru kot zastopnik »Gewerbebunda«, a imel tudi drugače precej vpliva pri oblastih. Pri pogrebu so ga spremljali poleg pevcev »Alpenrose« tudi požarni brambovci, strelsko društvo in Heimatschutz korporativno.

V svetovni vojni je padlo 12.854 mož iz Koroške.

Obrtna zapora je podaljšana do 30. junija t. l.

Da pospeši tujski promet, je avstrijska vlada odredila, da je Jugoslovanom, ki si na meji preskrbijo sedemdnevni vizum za 2 S, dovoljeno potovanje po vsej državi. Doslej so smeli potovati samo po Koroškem in Štajerskem

Primorske novice

Kronika italijanskega šolstva. Tekom leta 1935 je ustanovila oziroma zgradila italijanska vlada v slovenskem oz. hrvatskem Primorju 50 novih šol. Vrhtega je ustanovilo zasebno društvo »Italia Redenta« 40 novih šol v krajih, kjer število šoloobveznih otrok ne dosega 30, ki so potrebni za otvoritev državne šole. »S temi šolami«, beremo v »Piccolu« od 8. t. m., »se širi dvatisočletna kultura Rima tudi v najoddaljenejša sela in bivališča v najzadnjih gorah.«

Prva ranjenca iz Goriškega v Abesiniji sta, kakor izvemo iz italijanskih listov, Valerij Bregant in Franc Medeot, doma iz Sv. Lorenca pri Moši v Furlaniji, oba fašista.

Topel poziv, da naj bi verniki pomagali čimprej zgraditi veličastno cerkev Srca Jezusovega, ki naj bi postala glavno svetišče vse goriške province in ki se gradi že od leta 1893 v parku »della Rimembranza« blizu kolodvora, je objavil v škofijskem listu nadškof Margotti.

Nov kvestor, to je policijski upravnik, je prišel v Gorico. Piše se dr. Cocco in je služil v Rimu. Prejšnji kvestor Pennetta je preslavljen v notranje ministrstvo.

Električni tok je ubil v Tolminu nekega Stanislava Gorja, ki je doma iz Podtolmina. Goria je hotel odrezati debelo žico električne napeljave, ki jo je rabil v bogvekateri namen. Splezal je na drog z izolacijsko napravo. Toda vse je bilo radi dežja tako od vode prepojeno, da izolacija ni nič izdala. Fant je dobil 11.000 voltov v telo, ki je bilo naravnost izogljeno.

Umrl je v Trstu v starosti 70 let duhovni svetnik Teobald Beacco, rojen Tržačan. Rajni je služil v Miljah in v raznih tržaških farah in je bil zlasti kot spovednik priljubljen med Italijani.

Jugoslovanski generalni konzul v Trstu, gospod dr. Vukašin Životič, ki je bil na to važno mesto imenovan pred kratkim na mesto g. Kojiča, je našel v tržaškem italijanskem časopisju zelo topel sprejem. »Piccolo« posveča v svoji večerni številki od 4. t. m. našemu generalnemu konzulu članek, v katerem zlasti hvali njegovo obširno knjigo »Današnja Jugoslavija« (La Jugoslavia di oggi), v kateri g. dr. Životič obravnava tudi gospodarske in politične odnošaje med Srbijo oziroma Jugoslavijo in Italijo ter se zavzema za čim večje prijateljstvo med obema državama.

Regulirati mislijo mesto Pulj. Načrt sta izdelala slovita rimska inženirja brata Lenzi.

V pokritje stroškov za istrski vodovod, ki ga grade že celo večnost, je istrski provincialni direktorij določil doprinos, da nekoliko razbremeni občine, ki nimajo sredstev. Gradili bodo vodovod dalje, kakor pravijo, do leta 1938.

Hude poplave zaradi naraščanja rek imamo po vsem Goriškem. Zlasti so narastle Soča, Bača in Idrijca. Najhujši so bili nalivi v Kobaridščini. V zadnjem času vode znatno upadajo.

Narodnega notranjega posojila je podpisala dozdaj Istra 11,900.000 lir, od teh 7 milijonov po Banca d'Italia, ostalih 5 pa po drugih zavodih.

Visave okoli Doberdoba in Grmado so začeli pogozdovati s mrekami.

Kmete vabijo fašistične oblasti, naj se izselijo v vzhodno Afriko v svrho kolonizacije.

Železne poročne prstane namesto zlatih, ki so bili darovani domovini, so razdelili v Gorici v soboto 11. t. m. v dvorani del Littorio, ki je sedež fašistične organizacije. Pred razdelitvijo jih je po patriotičnih besedah blagoslovil nadškof Margotti.

»Mala Italijanka« (Piccola Italiana), ki sliši na ime Hermina Frfolja iz Komna, je darovala Italiji svoja zlata uhana, za kar je dobila od fašističnega provincialnega tajnik zahvalno pismo.

Kaznjencem v goriških zaporih je za novo leto razdelil obleke in živil ženski fašjo v zvezi s patronatom za kaznjence. Vsega je zdaj v goriških zaporih 181 ljudi.

Spominsko ploščo so odkrili v Medulinu pri Pulju fašistu Antonu Lorencinu, ki je bil kot gozdni stražar ustreljen od divjih lovcev. Rajni je bil hud italijanaš.

Cene (maksimalne) najvažnejših živil v Trstu so sledeče: Kruh (500 gr) lir 1.30, 1.40, 1.50, 1.80. — Moka 1.65 in 1.55. — Turščica 1.15. — Riž 1.60 in 1.50. — Pasta 2, 2.30, 2.50. — Fižol 2 in 2.30. — Krompir nedoločeno. — Meso 3.70, 4.30, 5.30, 6.50. — Salame 9 in 8. — Polenovka 5. — Jajca nedoločeno. — Slanina 7.50 in 7.10. — Maslo 12.50. — Sir 9 in 7.20. — Sladkor 6.25 in 6. — Paradižna konzerva 3.40. — Kava 24. — Oglje 0.40. — Olje 6.60, 6, 5.70 — Mleko (v trgovini) 1. — Koks 22, 25, 23. — Milo 4, 2.50.

Poslovil se je od Trsta general Zingales, poveljnik brigade Timavo, ki obsega znana zgodovinska sardinska polka Sassari in Casale, ter je odšel za poveljnika najboljše italijanske pehotne kadetnice v Modeni oziroma Parmi.

Semenski krompir tistih vrst, ki so dale v preteklih letih najboljše rezultate, bo razdeljevala po preferenčnih cenah kmetijska šola v ulici Duca d'Aosta 55 po 110 lir kvintal sorta »Bintye«, po 85 lir kvintal sorta »Boehms« in po 65 lir kvintal sorta »Oneida«.

Sankcije imajo za posledico prizadevanje vlade, da se poveča domača proizvodnja, na drugi strani zahtevajo tudi žrtve, ker povzročajo draginjo in brezposelnost. Zlasti odpuščajo delavce ladjedelnic radi pomanjkanja materijala; tudi mizarji in tesarji nimajo dela, ker se ne zidajo nove stavbe; zelo trpe tudi šoferji in mehaniki, ker je avtomobilski promet omejen. Zlasti v tržaški luki se padec prometa zelo pozna. Zaslužijo pa zlatarji, ki izdelujejo železne prstane namesto zlatih, ki so bili darovani domovini. Prvotno so nameravali zahtevati za take prstane, ki so vredni komaj par centesimov, kar pet lir, toda, hvala Bogu, je posegla vmes oblast, da se ta spekulacija ni posrečila.

Demografični bulletin za meseca november in december 1925 v mestu Trstu izkazuje: porok 310 v novembru, 249 v decembru, torej minus 61; živo rojenih 301 v novembru, 253 v decembru, torej minus 48; mrtvo rojenih 11 v novembru, 10 v decembru, torej minus 1; umrlih 229 v novembru, 315 v decembru, torej plus 86. — Demografične številke mesta Trsta so sploh čedalje bolj žalostne.

Velika tovarna kemičnih izdelkov Solvay pri Tržiču je darovala državi v vojne svrhe 50.000 dolarjev.

Kuhinjske recepte za prehrano brez mesa je izdala milanska Unione naturista Italiana. Receptov je 100 in se dobi pri profesorju Evgenu Pavlinu v Trstu, Via Carducci 12.

227.950 kg srebra, 26.300 kg zlata in 15.231 zlatih prstanov je fašistična organizacija nabrala v mesecu decembru samo na Goriškem.

Domača telovadba

Hrbtenico imajo nekateri ljudje izredno trdo. Neštetokrat slišimo pripovedovati ljudi kako jih boli križ, kako se težko pripogibajo, kako so se »prevzdignili« itd. itd. Vse premalo smo svoječasno polagali pažnje na hrbtenico pri telesnih vajah, oni pa, ki se niso bavili ž njimi, so jo pa popolnoma zanemarjali. Dandanes je z modernimi telesnimi vajami tudi za hrbtenico v dovoljni meri preskrbljeno, saj je znano, da športnik s trdo hrbtenico ne bo mogel doseči posebnih uspehov. In zato se bomo bavili danes tudi z nekaterimi vajami za hrbtenico.

1. vaja. Poklekni na obe koleni, z rokama se opri na tla tako daleč naprej, da tvorijo noge in roke z gornjim delom telesa pravi kot. Iz tega položaja pa potem sločimo (vzbočimo) hrbtenico, glavo mrtvo povesimo, da izgledamo kakor mačka. Nato pa povesimo popolnoma sproščeno hrbtenico, obenem pa dvignemo glavo. Ko spustimo popolnoma sproščeno hrbtenico navzdol, moramo obdržati docela napeti roki, delovati mora samo hrbtenica, ker je to vaja samo za zmehčanje hrbtenice, da postane gibčna, prožna. Nato se povrnemo zopet v prvotno stanje, da sločimo hrbtenico in vaja se začne od začetka po opisanem načinu. Vajo ponovimo vsaj desetkrat. (Slika 1.)

2. vaja. Iz ležne opore pred rokama (t. j. ležna opora, ko smo s trupom obrnjeni tako, da je hrbet spredaj, trebuh zgoraj, z rokami se opiramo zadaj) dvignemo sunkoma desno nogo v prednoženje (to je navzgor do najskrajnejše točke) nakar jo zopet prinožimo k levi. Isto ponovimo z levo nogo, tako, da napravimo z vsako nogo omenjeni gib po šestkrat. Pri tem opozarjam, da mora trup z nogo, ki je na tleh ter z glavo tvoriti ravno črto, kar dosežemo s tem, da se močno držimo gor t. j., da stalno potiskamo telo navzgor. (Slika 2.)

3. vaja. Iz ležne opore na hrbtu na tleh (z rokama se opiramo na tleh tik ob telesu) dvignemo obe nogi ter ju ob močno upognenem trupu prenesemo preko glave tako daleč naprej, da se s prsti dotaknemo tal. Nato se povrnemo zopet v prvotni položaj in začnemo celo vajo, ki jo je vsaj šestkrat ponoviti, od začetka. — Nogi moramo imeti pri celi vaji stegnjeni. (Slika 3.)

Vajo potem tudi tako ponovimo, da se v trenotku, ko smo prišli z nogami zopet na tla, dvignemo z gornjim delom telesa ter nadaljujemo gib v močan predklon, da pridemo z glavo do kolen, ki morajo biti popolnoma napeta. S sunkom rok naprej, pa pospešimo predklon.

Mariborski drobiž

Umrl je na Koroški cesti 96. vpokojen premikač držav. železnic Jožef Duh, star 59 let. Naj počiva v miru.

Iz stiske si je hotela pomagati. V trgovino Vinka Klemenčiča je prišla včeraj nepoznana ženska, ki je naročila kar na veliko razna živila, da je trgovec komaj sproti delal zavoje. Naposled se je nakopičil kup zavojev v vrednosti 500 Din; ko pa je bilo treba plačati, je ženska dejala, da se piše Potočnik Marija, da je njen mož uslužben v železniških delavnicah ter bo prišel zvečer blago plačat, živila pa je hotela kar odnesti s seboj. Trgovec pa je bil previden, poslal je po stražnika in na policiji se je izkazalo, da je vse skupaj izmišljotina. Antonija V. iz Tezna je brezposelna delavka brez sredstev, pa je poskušala na ta način opehariti trgovca.

Puška ni igrača. V Fokovcih sta ostala v hiši sama 13 letni Jožef Zrinjski in njegov prijatelj 16 letni Jožef Milner. Slednji je pregovoril Zrinjskega, naj pokaže, kako lovsko puško imajo. Zrinjski je prinesel puško, o kateri je mislil, da ni nabasana. Nameril je z njo proti Milnerju ter sprožil. Puška pa je bila nabita, strel je zagrmel in nekaj šiber je zadelo Milnerja ter ga tako poškodovalo, da so ga morali prepeljati v bolnišnico.

Rabuka na trgu. Včeraj je prišlo na trgu do hude rabuke, ki so jo povzročile prodajalke. Prišle so namreč na trg neke nove prodajalke, ki so zasedle prostore, na katerih prodajajo druge že dolgo let svoje blago. Zaradi tega je prišlo med novimi in starimi do pravega spopada, da je čebula in salata kar frčala po zraku, ženske so se pa vlačile za lase. Jedva je stražnik napravil red.

Ponarejevalci denarja ob severni meji

Maribor, 12. januarja.

Orožniki v Št. Ilju so prišli na sled ponarejevalcem denarja v Štrihovcu pri Št. Ilju v Slov. goricah. Priseljenec iz hrvatskega Zagorja Štefan Podgajski je skušal včeraj v neki gostilni ob državni meji plačati s ponarejenim kovačem. Gostilničarka je takoj opazila, da je denar ponarejen ter o tem obvestila orožništvo, katero je pri hišni preiskavi našlo oblike za vlivanje denarja in kovaški meh, katerega so ponarejevalci rabili pri topitvi kovine. Štefan Podgajski je aretiran, za drugimi člani orožniki še poizvedujejo ter je upati, da bodo kmalu vsi pod ključem.

Glas naših olimpijcev po zraku

Halo, halo, tukaj Pokljuka...

Zanimiv radio razgovor naših tekmovalcev na olimpijskih tekmah v Garmisch-Partenkirchenu, ki se pridno vadijo na Pokljuki

Ljubljana, 12. januarja.

Današnji dan je bil namenjen našim zimskim olimpijcem, našim vrlim fantom, ki bodo zastopali barve naše domovine na težkih mednarodnih borbah, na zasneženih poljanah južne Bavarske, v središču nemškega smučarstva, v Garmisch-Partenkirchenu. Četudi smo v Ljubljani in sploh v nižinah brez snega, je vendar vladalo po ljubljanskih ulicah smučarsko razpoloženje. Danes je bil namreč dinarski dan, katerega doprinos naj bi pomagal našim fantom, da se bodo lahko udeleževali svetovne zimske olimpijade, ki se prične 6. februarja. Agilni fantje in dekleta so prodajali po ljubljanskih ulicah olimpijske znake in bloke in ljudje so se še dokaj radi odzvali njihovi prošnji, saj so se zavedali, da so s tem podprli našo ekspedicijo za Garmisch. Le škoda, da ni bilo več prodajalcev, ker bi se lahko nabralo še več denarja.

Smučarji po radiu s Pokljuke

so pa istočasno spregovorili nekaj besed: naš tehnični vodja g. Ante Gnidovec, naši olimpijci ter njihovi trenerji. Vse njihove govore je prenašala ljubljanska radio postaja med 12.30 in 13. uro.

Tako je tudi naš radio prispeval k današnjemu olimpijskemu dnevu s tem, da je poslal besedo naših smučarjev ne samo po vsej Sloveniji, marveč tudi po vsej državi ter na ta način zainteresiral za olimpijado vso našo širšo javnost. Ker mnogi od naših čitateljev niso imeli prilike, da bi sami poslušali to reportažo s Pokljuke, jo v naslednjem objavljamo:

Ante Gnidovec:

„Ogromna je Pokljuka..."

Točno ob pol ene je utihnila kukavica, skozi zrak pa je zadonel krepki glas Ante Gnidovca, radio-poslušalcem dobro poznanega Jaka Smodlaka: »Ogromna je ta Pokljuka, ta višinska ravan, ki leži v višini 1200 do 1400 m, s posebno veličastnimi smrekovimi gozdovi.« Nato je g. Gnidovec lepo opisal lego Pokljuke ter nadaljeval: »Tu na teh krasnih smučarskih podlagah se vrši že drugi mesec sistematični trening v teku pod vodstvom strokovnjaka Finca Eine Kuisma, ter trening v skokih na treh skakalnicah pod vodstvom Norvežana in našega znanca Haagena. Trening v skokih se vrši na treh skakalnicah, ki dopuščajo skoke po 25, 40 in 60 m. Todi te treninge skromni norveški smučarski učitelj Haagen.

Pred 12 leti, to je bilo leta 1924, smo šli prvič na olimpijado v Chamonix. To je bil prvi začetek: šli smo v neenotnih dresih, z jesenovimi deskami in s svečami, kot edinim pripomočkom za mazanje. Pri zakonu narave pa tudi sport ne dela izjeme. Brez sistematičnega dela, brez truda in napora ni uspeha. Danes, po 12 letih, so priprave za olimpijado popolnoma drugačne. Sistematični letni in jesenski trening pripravljata tekmovalce na veliko konkurenčno borbo z drugimi narodi, tako, kakor se vrši to v naprednih državah. Svoje prinašajo k temu tudi udobnost nastanitve, kopeli, masaža in vse, kar vodi k uspehu. Ne moremo sicer pričakovati v tej velikanski konkurenčni borbi od naših tekmovalcev bogsigavedi kako velikih uspehov. Eno pa je gotovo: Kar se tiče vzgoje našega tekmovalnega naraščaja, smo stopili v krog naprednih narodov. Potrebno je le še velike kvantitete, da bomo iz nje izbrali dobro kvaliteto.

Trening na snegu se vrši nemoteno dalje kljub slabim vremenskim razmeram. Najprej smo imeli skoraj dva metra visok sneg, potem moker deževni sneg, nato zopet trd sneg in na ta trdi sneg je padel nov sneg, ki je sedaj res idealen. In v tem lepem snegu se vrši danes

Tretja trening tekma

naših olimpijskih tekmovalcev. Take tekme služijo za preizkušnjo naših tekmovalcev v vsem, kar pride v poštev za dobrega tekmovalca.«

Med tem se je zaslišalo v radiu klicanje posameznih tekmovalcev, ki so prihajali proti cilju. G. Gnidovec pa je nadaljeval:

»Že prihajajo na cilj: Smolej, Knap, Rečman, Šramel, Baebler, Klančnik, Žemva, Jakopič in Senčar.«

»Koliko je rabil prvi,« se zasliši glas ob mikrofonu.

»Rezultatov vam seveda še ne morem sporočiti. Pač pa vam lahko povem rezultate z zadnje tekme, ki je bila prejšnji teden. Nekateri so tekli 34 km in so dosegli: Knap 2.08:19, Smolej 2.09:30, Žemva 2.14:18, Senčar 2.03. Oni, ki so tekli na 19 km, pa so se razvrstili: Šramel 1.27:15, Jakopič Gustl 1.25:30; sledili so nato Pribovšek, Baebler, Istenič in Starman. Seveda je pa treba upoštevati, da se na teh trening-tekmah ne teče vedno s polno brzino. Od začetka se malo pospeši, potem malo počasneje in proti koncu zopet malo bolj. Gre za to, da dobijo fantje dobro kondicijo in da si znajo razdeliti sile dolžini proge primerno.«

Eina Kuisma

naš olimpijski trener

Nazorno, kakor da bi gledali film, nam je nato g. Gnidovec predstavljal oba trenerja in posamezne tekmovalce:

»Dovolite, da vam predstavim našega priljubljenega trenerja **Eina Kuismo**. On ni samo odličen strokovnjak, marveč tudi idealen sportnik in tovariš. Star je šele 27 let, po poklicu sportni učitelj ter je absolviral finsko visoko šolo za telesno kulturo.

Nato je g. Gnidovec pozval k mikrofonu Finca, ki je v slovenskem jeziku še precej dobro izpregovoril: »Upam, da se bodo naši fantje dobro odrezali na omipijadi.« Slišalo se je posebno pri besedi »odrezali«, iz katere je napravil »otresali«, kar je s slovenščino seveda navzkriž. Pa so že prej ves čas pripovedovali tekmovalci, ko so bili še v Ljubljani: Kuizma ne zna nemški, da bi se sporazumevali. Predno da bi ga učili nemški, ga učimo raje slovensko. Danes je pokazal na radiu prve uspehe. Potem je govoril še v svojem jeziku, pa nam je seveda zastal svinčnik, ker od vsega smo mogli razumeti samo besedo »olimpia«, ki je bila v govoru največkrat zastopana.

Gunnar Hagen

olimpijski trener za skoke

V nemščini je nato spregovoril Gunnar **Haagen.** »V Jugoslaviji sem od 18. decembra 1935. Z vsem, kar sem tukaj videl in srečal, sem zelo zadovoljen. Prav posebno pa sem zadovoljen z vašimi tekmovalci. Dasi so mladi, zelo mnogo obetajo.« Ko je začel nato govoriti v svojem jeziku, se nam je odkrhal svinčnik, ki je stopil v akcijo zopet, ko je g. Gnidovec dejal:

»Naša reportaža bi ne bila popolna, če vam ne predstavimo vseh olimpijskih kandidatov. Poznate jih večinoma le bolj po imenu zato vam jeh bom predstavil tudi plastično. Vsak od njih pa bo povedal tudi nekaj besed.«

Jeseničan Smolej

Hvala zvezi. »Brez dvoma je — tako smo slišali naprej — eden od naših najuspešnejših tekmovalcev Jeseničan Smolej. Star je 27 let ter je delavec v KID. No, kako ste zadovoljni s treningom, gospod Smolej?«

»Hvala; velika je bila skrb zveze da nam je pripravila ta trening. Kljub ogromni konkurenci, ki bo na olimpijadi, sem prepričan, da bomo izpolnili nade, ki jih stavijo na nas.« Govori nato Smolej zelo pohvalno o Kuismi. »Vse to pa ne bo v korist samo nam, marveč vsemu narodu, ki ga bomo zastopali.«

Bogo Šramel

Napredek v smuških skokih. G. Gnidovec je nato predstavil našega znanega skakalca in večletnega prvaka Bogo Šramla, ki je nato govoril o napredovanju smuških skokov pri nas. »Da se je začelo pri nas s skakanjem, se imamo zahvaliti inž. Hansenu, ki je prišel k nam vzgajat skakalce. Malo nas je bilo tedaj, tudi danes se ne moremo pohvaliti z velikim številom. Zato so pa ti zelo napredovali. Mladino je treba pritegniti. Po zimski olimpijadi naj bo to naša prva naloga.«

Pozdrav Minci. In zopet se je zaslišal Gnidovčev bas: »Dalje vam predstavljam večkratnega prvaka Jakopiča Albina, delavca v tovarni na Jesenicah, doma iz Mojstrane,« pa se že oglasi Jakopič sam: »Da, da boter Gnidovec, iz Mojstrane, kjer so naši najboljši smučarji doma. Pozdravljam vse Mojstrančane, posebno pa Minco.«

Leo Knap

Pogorenčen Vipavec. »Vedno se na smeh drži, rojen je Vipavec, pa se je že čisto pogorenčil, star pa bo prvega maja 25 let — to je Leo Knap. No Knap, kako ste se pripravili za trening.« — »No, jaz sem se čisto dobro pripravil. Navadno jeseni vedno holcarim. Sem namreč še vedno med holcarenjem. Zato pa pozdrav vsem borovcem.«

Tone Dečman

Tekmujemo v vseh disciplinah. »Tone Dečman je še mlad, šele 22 zim ima za seboj, drugače pa je jurist, pred mikrofonom je že doma, kar bomo kmalu slišali.«

»Na letošnjih zimskih olimpijskih igrah bodo Jugoslovani tekmovali v vseh panogah s polnim moštvom. Treba je bilo ogromnega dela, da so se izvršile vse priprave in izbrala potrebna sredstva. Zato se v imenu vseh tekmovalcev zahvaljujem Jugosl. zimskosportni zvezi, Jugosl. olimpijskemu odboru in vsej javnosti, ki nas je razumela in podprla.«

Franc Palme

In radio je zopet nadaljeval: »Naš uspešni tekmovalec v skokih Palme Franc vas pozdravlja.«

Skakalni trening. Palme je dejal: »Nekaj besed o skakalnem treningu. Pričel je s sistematičnim treningom skokov Haagen. Najprej smo se učili na mali skakalnici, da smo se navadili odskoka in doskoka. Potem na srednji, danes pa skačemo že na 60-metrski skakalnici. Upam, da bomo s treningom na tej skakalnici pridobili predvsem sigurnost.«

Baebler

Nato predstavi g. Gnidovec Baeblerja, ki govori predvsem **o pripravah.** »Upam, da bodo priprave zadostovale. Saj so fantje trenirali že jeseni, vsaj poskusno in s palicami v rokah, čeprav so se ljudje smejali. Sedaj pa nam ubijajo trenerji še zadnje stvari v glavo, tako da bomo res založeni z vsem potrebnim znanjem in tudi močjo.«

Stane Bervar

Dobra volja — zlata vredna. Bervar je star 30 let. Njegova odlika je v tem, da skrbi pri treningu za dobro voljo tekmovalcev. On je edini olimpijski tekmovalec, ki je bil na olimpijadi že leta 1928. v St. Moritzu. — Tako nekako je pripovedoval g. Gnidovec, Bervar sam pa je pripomnil: »Z veseljem sem se odzval vabilu zveze na trening. Upam, da bomo kos mladim gorenjskim tičem in Ljubljančanom.«

Novšak

Slamnata skakalnica. Novšak je dejal: »Že avgusta sem si pripravil skakalnico iz slame, smučke pa sem si mazal z milom. Šlo je sicer samo do 15 m, pripravil pa sem se le.«

Dvojni istočasni skok v Garmisch-Partenkirchnu

Lado Senčar

Največji, najtežji od vseh je Senčar. Meri 185 cm in tehta nad 80 kg, za seboj pa ima 26 let. Govori pa takole:» Zelo me veseli, da smem tudi jaz povedati eno v mikrofon. Da, dragi poslušalci, tu pri nas je treba trenirati, da bo uspeh čim boljši — Pozdrav« beli Ljubljani.« (Če bi Senčar vedel, kako je ravno danes meglena, bi najbrže drugače govoril.)

Gustl Jakopič

Najmanjši je Jakopič Gustl. »Ali Vas pri treningu kaj ovira, da imate tako kratke noge,« ga vpraša g. Gnidovec. Pa se odreže: »To pa ni lepo od vas, da tako govorite, da bodo sedaj vsi ljudje vedeli, da imam kratke noge. Toda, boter, jaz nadomestujem kratke noge z močnimi rokami, ker drugače drugim ni mogoče konkurirati.«

Žemva

Zmartran, pa vendarle razpoložen. Tako pravi Žemva: »Čeprav sem včasih strašno zmartran, pa se imamo vseeno fajn. Včasih ga res pošteno pokronamo. Rad jim tako včasih pripovedujem smešnice. Posebno tisto najbolj znano, kako so vrata dol padla. Saj bi jo povedal, pa je predolga. Najbolj smo ga pokronali na tri kralje, ko smo se namazali.« Pa že se začuje, da je nekdo drugi star 23 let, da skrbi za obutev tekmovalcev — to more biti samo Klančnik.

Klančnik

In res se že oglasi: »Do sedaj sem tekmoval samo doma, učil sem se pri Janši. Prej sem sicer tudi že treniral, vendar je letos pri meni prvi sistematični trening. Po tem treningu pa tudi takoj začutim, kako sem se zboljšal.«

Istenič

Skupni treningi so nekaj vredni, tako pravi Istenič. »Sedaj šele vidim, da je skupen in sistematičen trening vse kaj drugega, kakor če se človek sam podi po hribih in dolinah.«

Pa se oglasi zopet g. Gnidovec: »Predstaviti vam moram še enega. Ni tekmovalec, pa vendar je zelo važna oseba ,ker skrbi za administrativne posle naše olimpijske vrste. To je Milan Osterman.« G. Osterman potem pove:

Milan Osterman

»Zahvaljujem se zvezi za zaupanje, da mi je poverila administrativno vodstvo olimpijske vrste.« Nato g. Osterman točno popiše dnevni red tekmovalcev, ki je v glavnem sledeči: Ob 7. vstajanje, nato masaža in umivanje. Ob 8. zajtrk, mazanje smuči. Ob 9. trening, vsak teče cca 15 do 40 km, potem masaža. Ob pol enih obed. Popoldne skakalci na skakalnico, dolgoprogaši pa na tehniko. Nato zopet gimnastika, ob 19. večerja, ob 22. pa vlada v spalnicah že popoln mir, ugasnejo vse lučke in na lepi Pokljuki zavlada nočna tišina — seveda velja to le za tekmovalce.

Med tem se začuje petje »Oj zdaaaj gremooo...« in g. Gnidovec že zaključuje prenašanje s Pokljuke. Kakor da smo bili najmanj dva dni na Pokljuki, toliko smo slišali v pol uri skozi radio.

Palme na planiški skakalnici

Smučarski dom na Pokljuki, kjer se vadijo naši olimpijci in odkoder je bil današnji radio-prenos.

Smučarske tekme

priredi SPD v Ljubljani v koči na Veliki Planini in v Domu na Krvavcu. Od 11. januarja dalje bo stalno vodil smuške tečaje v Domu na Krvavcu smuški učitelj JZSZ g. Zupan Ervin. Prijave sprejema SPD v Ljubljani ali pa direktno oskrbnica Doma na Krvavcu ga. Gabron Berta, Cerklje pri Kranju. Smuški tereni v okolici Doma na Krvavcu so znani kot prvovrstni. Za začetnike so najlepši smuški tereni na Veliki planini. Od 15. t. m. dalje bodo v koči na Veliki Planini stalni smuški tečaji pod vodstvom smuškega učitelja JZSZ g. Križmana. Prijave sprejema pisarna SPD v Ljubljani.

Izdaja konsorcij »Ponedeljskega Slovenca«, Zastopnik Miha Krek. Urejuje Ciril Kočevar. Tiska Jugoslovanska tiskarna. Zastopnik: K. Čeč.